

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهراء (سلام الله عليها)

شهرستان خمینی شهر

عنوان:

جوان و ویژگیها و نیازها

استاد:

سرکار خانم ابوطالبی

پژوهشگر

معصومه شکروی

بهار ۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه

حمد و ستایش مخصوص خدای یکتاست که هیچ حقیقتی در عالم جز او وجود ندارد.

و سپاس خدایی را که بندگان ترسان خویش را ایمنی می بخشد و صاحبان را نجات می دهد و

ضعیفان را بلند می گرداند.

ستایش مخصوص خداست که خود را به ما شناسانید و از نعمت بی نهایت شکرش، بهره ای

به ما الهام کرد و از درهای ناشنیدای علم به ربوبیتش، برخی را بر ما گشود. ستایش مخصوص

خداوندیست که تمام خلق را به اراده ی نافذ خود، به راه مستقیم سلوک داد و به راه محبت و

اطاعت رسول اکرم $\circ$ و اهل بیت Δ برانگیخت.

ستایش و حمدی که ما را به مقام طاعتش واصل گرداند و موجب عفو و سبب رضا و خشنودی

و وسیله مغفرت و آمرزش او می گردد.

تقدیم

تقدیم بہ ساحت قدسی حضرت فاطمۃ الزہرا «سلام اللہ علیہا» و

تقدیم بہ ساحت مقدس حضرت ولی عصر عجّل اللہ تعالیٰ فرجہ "

۲-۵. سرگرمی های ناسالم

قماربازی، یکی از سرگرمی های ناسالم و مضر است. در بسیاری از کشورها به صورت رسمی، کلوپ های قمار وجود دارد و عمر مفید میلیون ها انسان را در آن مراکز تلف می شود. اسلام در عین اینکه تفریح و سرگرمی را یک ضرورت می داند، از تفریحات ناسالم جلوگیری نموده، قمار را که در فرهنگ قرآن از آن به «میسر» تعبیر شده عامل متلاشی شدن خانواده، فساد و تباهی اخلاقی و نابودی ثروت ها می داند.

در سه جای قرآن، از قمار در ردیف شراب سخن گفته شده و در سوره ی بقره آیه ی ۲۸۰ نیز از قمار به عنوان گناه بزرگ یاد شده است: «قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ» در سوره ی مائده آیه ی ۹۱، قمار وسیله ی عداوت، کینه و مانع ذکر خدا دانسته شده است. در احادیث، همه ی چیزهایی که مورد برد و باخت قرار می گیرند و هر بازی که در آن برد و باخت باشد با هر وسیله ای حتی گرد و بازی یا شرط بندی های غیر صحیح، همه ی آنها حرام دانسته شده است.

یکی از تفریحات ناسالم، نواختن و گوش کردن موسیقی مبتذل است. از گذشته های بسیار دور، بشر با نی و ابزار موسیقی و خوانندگی انس داشته و خود را سرگرم می نموده و اوقات خود را با آن پر می کرده است. معمولاً از موسیقی به عنوان یک موضوع سرگرم کننده و نشاط آور در مجالسی شاد استفاده می شده است.

اگر شعر یا ترانه ای که خوانده می شود مشتمل بر دروغ، تحریک، شهوت، منافی با عفت عمومی و عفت کلام باشد و شنوندگان را به شهوت رانی و هوسرانی دعوت کند یا باعث تحریک آنان به سمت گناه باشد، بدون شک حرام است.^۱

۳-۵. شب نشینی و شوخی

مجالس شب نشینی، شوخی و بذله گویی نیز می تواند پر کننده ی اوقات فراغت باشد و در عین حال می تواند یک سرگرمی سالم باشد؛ به شرط آن که دارای محتوای صحیح شوخی و مزاح، نشاط آور و برطرف کننده ی خستگی است و در اسلام، اصل آن پذیرفته شده است.

اگر شوخی سبب اهانت نسبت به فرد یا اهل یک شهر باشد یا تحقیر و تمسخر مخاطب، یا تقلید فرد غایب، یا تهمت و مانند آن باشد، نه تنها خوشایند نیست، بلکه حرام و گناهی بزرگ است.

از این رو، در احادیث، بذله گویی و شوخی مورد نکوهش قرار گرفته است؛ از جمله:

حضرت علی (علیه السلام) می فرماید: آفت وقار و هیبت مرد شوخی است (که او را سبک می

کند).^۲

۴-۵. آسیب ها و آفت ها

آسیب به معنای آوار گزند، درد و رنج است و در اصطلاح اجتماعی به کجروی ها و ناهنجاری های اجتماعی مانند فحشا، اعتیاد، طلاق ... گفته می شود. دوران جوانی ارزنده ترین دوره زندگی و زمان تصمیم گیری های اساسی و مهم برای آینده است. خداوند دوران جوانی را زمان قوت و قدرت معرفی

^۱ عباس، رحیمی، جوان موفق، ص ۹۷-۹۵.

^۲ عباس، رحیمی، جوان موفق، ص ۱۷۸-۱۷۶.

نموده است. چگونگی گذراندن ایام بلوغ و نوجوانی نقش مهم و بنیادین در تصمیم گیری های دوران جوانی دارد.

در دوره جوانی تغییرات مهمی از نظر جسمی و روحی برای جوان پیش می آید.

استقلال طلبی، گرایش به تجدد و نوگرایی و میل به خودآرایی از جمله ویژگی های این دوران است. به همین جهت شکست و ناکامی در این دوره مسأله ای عادی به شمار می آید و جوانان برای تشخیص مسیر صحیح نیاز به راهنمایی دارند. البته راهنمایی باید به گونه ای باشد که به جوان قدرت انتخاب و تصمیم گیری داده شود. آگاهی والدین و مربیان از ویژگی های دوران نوجوانی و جوانی و برخورد صحیح و مناسب با آنان، نقشی بسزا در موفقیت جوانان دارد.^۱

^۱ حمیده، ابراهیمی، تحقیقات پایانی.

نتیجه

گوهر گران بهای جوانی با وجود توانایی ها و استعداد های زیادی که در وجود انسان است نیاز به مراقبت و برنامه ریزی دارد. لذا برای حفظ جوان از آسیب های فردی و اجتماعی و راهنمایی آنها لازم است که با جوانان ارتباط مؤثر و همچنین شرایط تفریحات سالم و در خور نیاز جوانان فراهم کرد چرا که جوان ها با نداشتن موقعیت های مناسب و هدایت شده روی به تفریحاتی می آورند که هم برای خود و هم خانواده زیان آور است.

فهرست منابع

*قرآن کریم

۱. حاجی ده آبادی، محمدعلی، بررسی مسائل تربیتی جوانان در روایات، چاپ سوم، قم،

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۶.

۲. رحیمی، عباس، جوان موفق، بی چا، قم، جمال، ۱۳۹۰.

۳. فلسفی، محمدتقی، جوان از نظر عقل و احساسات، ج ۲، چاپ چهارم، تهران، بی نا، ۱۳۷۷.

۴. مظاهری، حسین، اخلاق و جوان، ج ۲، چاپ دوم، تهران، شفق، ۱۳۷۹.